

Ea Energianalyse

Februar
2026

Forbrugsbaserede udledninger i Køge Kommune

Udarbejdet af:

Ea Energianalyse
Gammeltorv 8, 6 tv.
1457 København K
www.eaea.dk

Indhold

1. Sammenfatning	4
2. Opgørelser af forbrugsbaserede udledninger	5
2.1. Introduktion og definitioner til opgørelser af forbrug	6
2.2. Metode for opgørelse af forbrugsbaserede udledninger på kommunalt niveau	7
3. Udledninger fra forbrug	8
3.1. Målsætning for de forbrugsbaserede udledninger	10
3.2. Hvad påvirker de forbrugsbaserede udledninger?	11
3.3. Hvordan ser borgerne i Køge Kommunes forbrug ud ift. den gennemsnitlige dansker?	14
4. Reduktion af forbrugsbaserede udledninger	18
4.1. Eksisterende arbejde med forbrugsbaserede udledninger i Køge Kommune	20
4.2. Udvalgte fokusområder i Køge Kommune	21

1. Sammenfatning

Dette notat indgår som en del af det analytiske baggrundsmateriale for opdateringen af Køge Kommunes DK2020 Klimaplan. Formålet er at belyse de forbrugsbaserede drivhusgasudledninger, som er forbundet med kommunens og borgernes samlede forbrug, men udledes uden for kommunegrænsen. Det kan eksempelvis være importerede fødevarer og varer, eller transport udenfor kommunegrænserne. Disse udledninger betegnes også som scope 3-emissioner og dækker over de klimapåvirkninger, der opstår gennem hele værdikæden, uanset hvor i verden udledningerne finder sted.

Hidtil har klimamål og -indsatser primært fokuseret på udledninger inden for de geografiske grænser, men denne tilgang adresseres ikke de underliggende årsager til mange udledninger, som i høj grad drives af forbrug. En gennemsnitlig verdensborger udleder ca. 6 ton CO₂e årligt, mens en danskers globale klimaaftryk ifølge Energistyrelsen og CONCITO ligger mellem 10 og 13 ton CO₂e. For at leve op til Parisaftalens mål bør det globale gennemsnit reduceres til maksimalt 3 ton CO₂e pr. person i 2030. Ifølge UNEP kan op mod 70 % af de globale udledninger reduceres gennem ændrede forbrugsmønstre og livsstil lokalt.

Køge Kommune har tidligere arbejdet med opgørelse og håndtering af scope 3-emissioner som led i klimaarbejdet. I denne rapport opdateres den tidligere opgørelse med nye data og metoder, og derudover vurderes og videreudvikles tidligere identificerede virkemidler.

Da der endnu ikke findes officielle opgørelser over forbrugsbaserede emissioner på kommunalt niveau, tager analysen udgangspunkt i nationale opgørelser fra Energistyrelsen og CONCITO, som er tilpasset lokale forhold i Køge Kommune, herunder indkomstniveau, boligforhold og transportvaner. Resultaterne viser, at Køge samlet set ligger tæt på landsgennemsnittet, men med både faktorer der trækker op (højere andel naturgasopvarmning) og ned (høj befolkningstæthed og stor udbredelse af elbiler).

Særligt indkomstniveauet, som i Køge ligger på niveau med landsgennemsnittet, vurderes som værende den mest afgørende faktor, da indkomst er tæt forbundet med forbrug og dermed klimaaftryk. Også transport- og boligforhold har væsentlig betydning for udledningerne, og her rummer Køge både muligheder og udfordringer. Forbruget af fødevarer og materialer vurderes på baggrund af regionale data at ligge lidt over landsgennemsnittet.

Forbrugsbaserede udledninger er ikke en del af kommunens officielle mål i DK2020 Klimaplanen, men spiller en væsentlig rolle i forhold til kommunens samlede klimaaftryk og en retfærdig grøn omstilling. Notatet bidrager dermed til at nuancere og udvide forståelsen af kommunens klimapåvirkning og inspirere til nye handlemuligheder.

2. Opgørelser af forbrugsbaserede udledninger

Som led i Køge Kommunes arbejde med klimaplanen er kommunen nu forpligtet til at adressere de forbrugsbaserede udledninger, også kaldet scope 3-udledninger. Disse omfatter overordnet set de emissioner, der er forbundet med borgernes forbrug gennem hele værdikæden. Det vil sige, at det dækker over udledninger som følge af danskernes forbrug, uanset hvor i verden udledningerne finder sted. Ifølge Klimaalliancens revisionsprotokollen *Procedure og kriterier for revision af danske kommuners klimahandlingsplaner* er der følgende krav til arbejdet med de forbrugsbaserede udledninger for kommunerne i forbindelse med deres arbejde med klimaplaner:

- Udarbejdelse af en vision for reduktion af udledninger fra forbrug i kommunen skal være baseret på et relevant vidensgrundlag, baseret på bedste data og viden.
- Anvendelse af nationale tal foreslås kontekstualiseret til lokale forhold
- Identifikation af minimum to forbrugskategorier, der vælges at arbejdes med mere strategisk, såvel som tiltag. For de to udvalgte forbrugskategorier skal der udvælges en række relevante indikatorer for at monitorere effekten af strategier og tiltag over tid.
- Arbejdet med at reducere forbrugsudledninger skal inkluderes i den reviderede handlingsplan.

Køge Kommune har tidligere arbejdet med opgørelse og reduktion af scope 3-emissioner. Den opdaterede analyse bygger videre på dette grundlag og har særligt fokus på at:

- Inkludere lokal data for at konkretisere og tilpasse regnskabet til Køge Kommunes specifikke forhold, herunder indkomstniveau, boligforhold og transportvaner.
- Opdatere tidligere identificerede virkemidler med den nyeste tilgængelige viden og data, så de fortsat er relevante og effektive i forhold til kommunens klimaindsats.

2.1. Introduktion og definitioner til opgørelser af forbrug

I Køge Kommunes klimaplan anvendes data fra Energistyrelsens Energi- og CO₂-regnskab, som omfatter udledninger i scope 1 og 2 samt affald i scope 3. Regnskabet dækker overordnet set de emissioner, der sker inden for kommunegrænsen, og hvor effekten af kommunale og lokale handlinger derfor kan aflæses direkte. Udledningerne kategoriseres i henhold til den internationale GHG-protokol i tre scopes:

- **Scope 1 – Direkte emissioner i kommunen:**
Omfatter direkte udledninger fra kilder inden for kommunegrænsen, fx fra landbrug, virksomheder, lokal energiproduktion og vejtransport.
- **Scope 2 – Indirekte emissioner fra energiforbrug:**
Omfatter indirekte udledninger fra el- og fjernvarmeforbrug i kommunen, når energien produceres uden for kommunegrænsen. Lokalt produceret el modregnes regnskabsteknisk før importeret el medregnes.
- **Scope 3 – Øvrige indirekte emissioner:**
Omfatter øvrige indirekte udledninger fra aktiviteter og værdikæder uden for kommunen. Det inkluderer fx produktion og transport af varer og brændsler, tjenesteydelser, internationale fly- og skibstransporter samt affaldsbehandling uden for kommunegrænsen.

Forbrugsbaserede udledninger dækker over udledningerne som følge af danskernes forbrug, uanset hvor i verden udledningerne finder sted. Det er vigtigt at understrege, at forbrugsbaserede emissioner ikke er det samme som scope 3. I stedet spænder de forbrugsbaserede udledninger over alle tre scopes (1, 2 og 3), da de følger varens eller tjenestens livscyklus – uanset hvor i verden udledningerne finder sted. Man kan derfor betragte dem som summen af en bys scope 1, 2 og 3-emissioner, minus eksportrelaterede udledninger, men med tillæg af udledninger fra borgernes forbrug uden for byen – fx ved rejser eller køb af udenlandske varer (jf. Københavns Kommunes faglige notat om afgrænsninger).

I Københavns Kommunes klimaplan 2035 kombineres den forbrugsbaserede opgørelse med en geografisk tilgang. Det skyldes, at den forbrugsbaserede metode ikke medregner emissioner fra besøgende (som pendlere og turister) eller fra eksport, mens den geografiske metode netop indfanger disse udledninger. De to metoder supplerer således hinanden og giver et mere nuanceret billede af det samlede klimaaftryk (se Figur 1).

Figur 1: Sammenhæng mellem geografiske og forbrugsbaserede emissioner. Den mørkegrønne cirkel viser de geografisk afgrænsede udledninger, mens den lysegrønne, gennemsigtige cirkel repræsenterer de forbrugsbaserede udledninger. Kilde: Københavns Kommune.

2.2. Metode for opgørelse af forbrugsbaserede udledninger på kommunalt niveau

Der findes ingen officiel opgørelse af de forbrugsbaserede udledninger på kommunalt niveau, hvilket gør arbejdet udfordrende. For at estimere størrelsesordenen af de forbrugsbaserede udledninger i Køge Kommune er nationale opgørelser fra Energistyrelsens Globale Afrapportering og CONCITOs 'Danmarks Globale Forbrugsudledninger' anvendt som reference. Køge Kommune er herefter sammenlignet med det nationale niveau på baggrund af relevante faktorer, der påvirker forbrugsbaserede udledninger, for at indikere kommunens relative niveau i forhold til landsgennemsnittet.

Ved udarbejdelse af sådanne opgørelser – f.eks. til estimering af mængden af varer og tjenester – kan man enten anvende fysiske data (f.eks. kg broccoli, ton beton) eller monetære forbrugsdata (kroner brugt på en vare eller tjeneste). Drivhusgasudledningerne for de pågældende varer og tjenester beregnes ved hjælp af livscyklusanalyser (LCA), som findes i to hovedtilgange:

- **Top-down LCA** anvender emissionsfaktorer fra globale *Environmentally Extended Input-Output* analyser (IO LCA). Her fordeles globale drivhusgasudledninger på en række forbrugskategorier. Metoden giver et samlet overblik og egner sig godt til beregning af en hel kommunes eller nations forbrugsbaserede udledninger.
- **Bottom-up LCA** tager udgangspunkt i detaljerede livscyklusanalyser for enkelte varer eller ydelser. Denne metode er mere præcis på produktniveau, men også ressourcekrævende, da der ikke findes LCA-data for alle produkter. Bottom-up-data er velegnede til at måle effekter af specifikke indsatser.

Ved beregning af et lands eller en kommunes samlede forbrugsbaserede udledninger anvendes typisk monetære forbrugsdata koblet med top-down-LCA. En hybridmodel, hvor bottom-up-data erstatter top-down-data hvor muligt, er også udbredt. Denne metode benyttes blandt andet i Energistyrelsens *Global Afrapportering* og CONCITOs nationale opgørelser af borgernes gennemsnitlige CO₂-aftryk.

3. Udledninger fra forbrug

Nationalt opgøres Danmarks globale klimaaftryk af Energistyrelsen og CONCITO ved hjælp af en top-down livscyklusanalyse (LCA) kombineret med monetære forbrugsdata. Selvom der er mindre metodiske forskelle mellem de to opgørelser – og dermed også små variationer i resultaterne – tegner de overordnet set det samme billede af både den gennemsnitlige udledning pr. dansker og de mest udledningsintensive forbrugskategorier.

Det forbrugsbaserede klimaaftryk for Danmark blev i 2023, det senest tilgængelige dataår, opgjort til ca. 60 mio. ton CO₂e, svarende til omkring 10 ton CO₂e pr. dansker i Global afrapportering 2025 udarbejdet af Energistyrelsen¹. Det er et fald i forhold til 2022, hvor det forbrugsbaserede klimaaftryk er for 2022 blev opgjort til 64 mio. ton CO₂e. Det svarer til ca. 11 ton CO₂e pr. dansker². Opgørelsen viser, at cirka 60 % af de udledninger, der er forbundet med dansk forbrug, sker i udlandet, primært i Europa. Den danske andel af forbrugsudledningerne er halveret i perioden 1990–2023, især som følge af en markant reduktion i energisektorens klimabelastning.

Ifølge opgørelsen stammer cirka 60 % af de forbrugsbaserede udledninger i 2023 fra husholdningernes forbrug. De største bidrag kommer fra transport og forbrug af føde- og drikkevarer. Transportforbruget

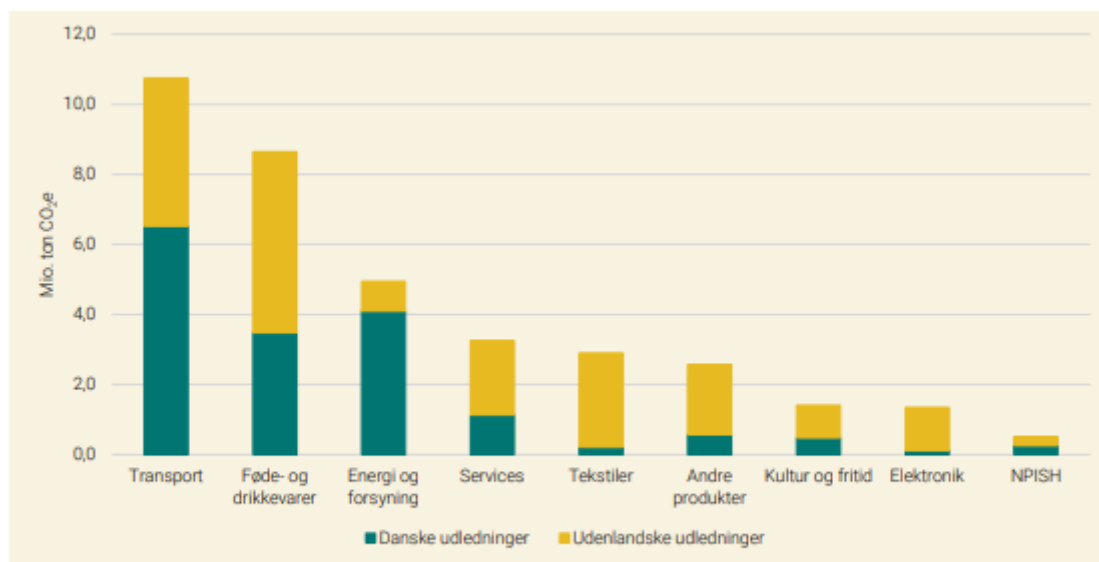
¹ [Danmarks globale klimapåvirkning – Global afrapportering 2025](#)

² [Danmarks globale klimapåvirkning – Global afrapportering 2024](#)

dækker blandt andet brændstof til køretøjer, køb af biler samt fly- og togrejser. Fødevarerforbruget inkluderer blandt andet kød, grøntsager, mælkeprodukter og alkoholiske drikke.

Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk er omtrent 50 % højere end de territoriale drivhusgasudledninger, altså de udledninger, der fysisk finder sted inden for landets grænser. I 2023 blev de territoriale udledninger opgjort til 38,8 mio. ton CO₂e³. Det betyder, at Danmarks samlede klimapåvirkning er betydeligt større, når man også medregner de udledninger, der sker i udlandet som følge af dansk forbrug, og samtidig fratrækker de udledninger, som er knyttet til eksport af varer og tjenester til forbrug i andre lande.

Transportforbruget alene stod for omkring 11 mio. ton CO₂e, mens føde- og drikkevarer tegnede sig for knap 9 mio. ton CO₂e i 2023.

Kilde: Energistyrelsen. **Anm.:** NPISH er den engelske forkortelse for Non-Profit Institutions Serving Households og indeholder fx idrætsforeninger, private nødhjælpsorganisationer, frie skoler og fagforeninger.

Figur 2: Husholdningernes drivhusgasudledninger fordelt på forbrugskategorier og opdelt i danske og udenlandske emissioner, 2023.

³ Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet: Klimastatus og –fremskrivning 2025

CONCITO⁴ vurderer, at den gennemsnitlige danskers globale klimaaftryk udgør 13 ton CO₂e pr. indbygger. Ifølge deres opgørelse er de tre største udledningsskilder transport, fødevarer og den offentlige sektor (se Figur 3).

Opgørelsen ligger lidt højere end Energistyrelsens estimat, hvilket blandt andet skyldes, at CONCITO's analyse er fra 2023 og dermed bygger på ældre data, samt at CONCITO anvender en bredere systemafgrænsning og en mere omfattende model for værdikædeemissioner.

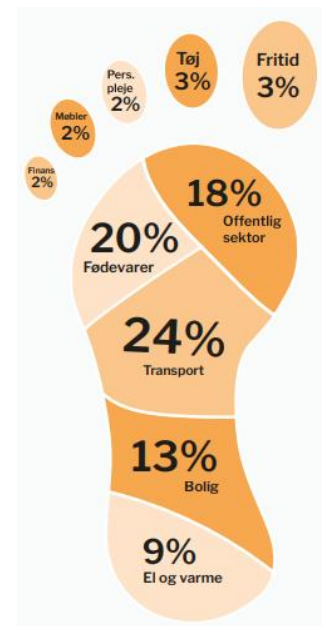
Derudover benytter CONCITO en lidt anden kategorisering end Energistyrelsen, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne udledninger direkte. Begge opgørelser peger dog på transport og fødevarer som de to største udledningsskilder. Bolig er ligeledes en betydelig kategori hos CONCITO, men overlapper i Energistyrelsens opgørelse med kategorien 'energi og forsyning'. Den offentlige sektor optræder som en selvstændig kategori hos CONCITO, men er ikke eksplicit med hos Energistyrelsen – her indgår udledningerne i stedet i kategorier som energi og forsyning, services og tekstiler.

3.1. Målsætning for de forbrugsbaserede udledninger

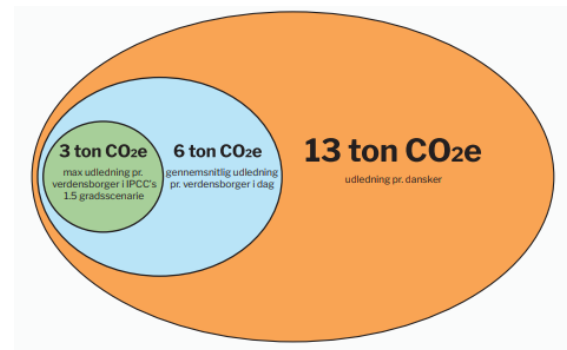
For at opfylde Parisaftalens målsætninger er det nødvendigt, at alle lande reducerer deres CO₂-udledninger markant. Indtil nu har indsatsen hovedsageligt været rettet mod at nedbringe udledninger inden for det enkelte lands geografiske grænser. Denne tilgang er fortsat vigtig, men den rummer væsentlige begrænsninger, da den ikke adresserer de bagvedliggende årsager til udledninger – altså de emissioner, der sker i ét land som følge af forbrug og efterspørgsel i et andet.

På globalt plan udleder en gennemsnitlig verdensborger cirka 6 ton CO₂e årligt. Ser man i stedet på den klimaeffekt, en danskers forbrug har globalt, vurderer både Energistyrelsen og CONCITO, at udledningen ligger på mellem 10 og 13 ton CO₂e pr. person om året. For at leve op til Parisaftalens målsætning skal den globale gennemsnitsudledning reduceres til maksimalt 3 ton CO₂e pr. person i 2030. Ifølge UNEP kan op mod 70 % af de globale udledninger reduceres gennem ændringer i livsstil og forbrugsmønstre på lokalt niveau.

Hvis Danmark – og ikke mindst Køge Kommune – skal tage ansvar og yde en retfærdig indsats i den globale klimakamp, er det derfor afgørende at se ud over de lokale, geografiske udledninger og i stedet også fokusere på at nedbringe de forbrugsbaserede emissioner. Det handler om de udledninger, der opstår som følge af borgernes forbrug af varer og tjenesteydelser, som ofte er produceret i udlandet. Indsatserne skal derfor ikke kun målrettes det, vi udleder her i kommunen, men også det klimaaftryk, vores livsstil sætter globalt.

Figur 3: Danmarks globale forbrugsudledninger fordelt på 10 af de mest udledende forbrugskategorier. Offentlig sektor inkluderer udledningerne fra social og sundhedsvæsen, undervisning og andre offentlige tjenester (forvaltning, forsvar mv.). Felternes arealer er illustrative og ikke helt proportionerlige med tallene.

Figur 4: CONCITO's opgørelse sammenlignet med det globale gennemsnit og målet fra IPCC

⁴ CONCITO: Danmarks Globale Forbrugsudledninger.

3.2. Hvad påvirker de forbrugsbaserede udledninger?

CONCITO påpeger at indkomst er den mest afgørende faktor for størrelsen af de forbrugsbaserede udledninger, idet højere indkomst typisk medfører et højere forbrug – og dermed større udledninger. CONCITO har udviklet seks forbrugerarketyper, som først er inddelt efter indkomstniveau og dernæst efter forbrugsmønstre på fire centrale områder, der har stor indflydelse på udledningsniveauet.⁵

Det er samtidig vigtigt at understrege, at alt forbrug medfører udledninger – også produkter og teknologier, der ellers fremstår som klimavenlige i driftsfasen. Eksempelvis indebærer både vindmøller og solceller udledninger i forbindelse med materialeforbrug og produktion, mens biler har et højt klimaaftryk fra fremstilling, uanset om de kører på benzin, diesel eller el. Disse livscyklusudledninger indgår derfor også i de forbrugsbaserede beregninger. Det grønneste forbrug er derfor det, som ikke finder sted.

Ifølge Artelia-rapporten fra 2023 har solceller placeret på marker et CO₂-aftryk på ca. 35 g CO₂ pr. kWh. Vindmøller på land udleder omkring 9 g CO₂ pr. kWh, mens havvindmøller ligger på ca. 14 g CO₂ pr. kWh. Til sammenligning udleder strøm produceret fra naturgas omkring 467 g CO₂ pr. kWh.⁶

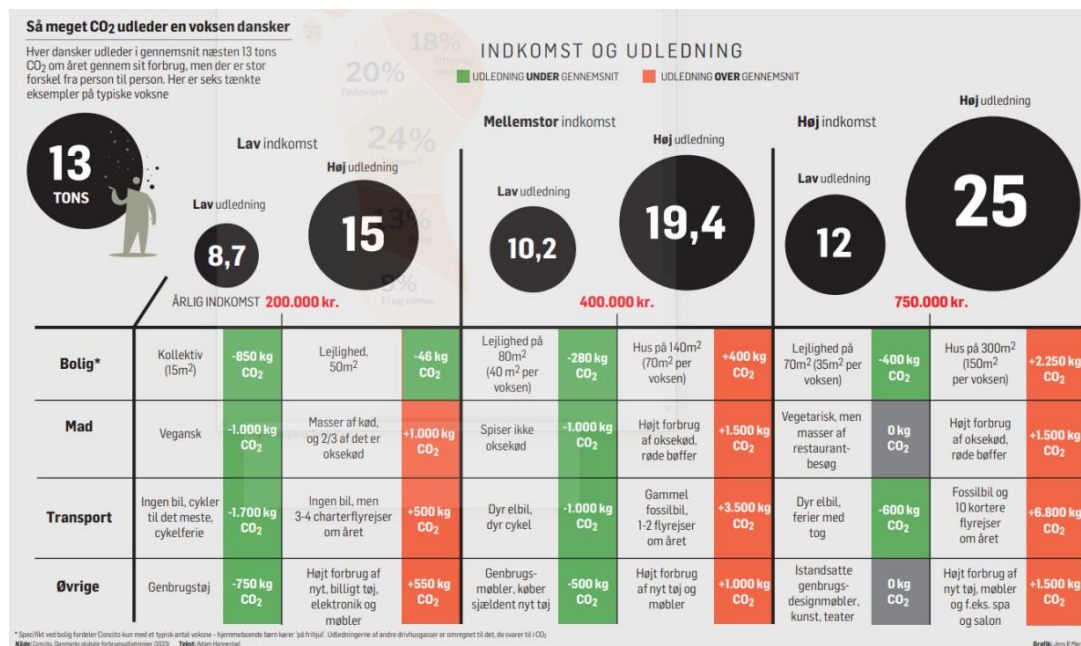
Det samme gælder for elbiler. Ifølge en rapport fra ICCT (juli 2025) er de samlede forbrugsbaserede udledninger for elbiler 73 % lavere end for fossildrevne biler i EU målt over hele bilens levetid. Ved udelukkende opladning med vedvarende energi stiger reduktionen til 78 %.⁷

CONCITO's opgørelse viser, at indkomst spiller en væsentlig rolle, men også at det er muligt at reducere det individuelle klimaaftryk markant gennem ændrede forbrugsvaner – uanset indkomst. Opgørelsen viser også, at reduktionspotentialet stiger med indkomsten – når udledninger over og under gennemsnittet sammenlignes på tværs af indkomstgrupper. Samtidig peger analysen på, at visse udledninger er vanskelige at undgå, selv med lav indkomst og klimavenlige valg. Derudover er mad og transport de kategorier hvor borgerne kan gøre mest for at reducere sine forbrugsbaserede udledninger, af de eksempler der er visualiseret.

⁵ [CONCITO: Danmarks Globale Forbrugsudledninger.](#)

⁶ [Emissionsfaktorer El, fjernvarme og ledningsgas 2025-2075](#)

⁷ [Life-cycle greenhouse gas emissions from passenger cars in the European Union: A 2025 update and key factors to consider](#)

Figur 5: Forbrugsbaserede udledninger opdelt i indkomstgrupper.

Niras anbefaler, at der arbejdes med segmentanalyser og anden viden om socioøkonomiske forhold, som kan bidrage til forståelsen af, hvordan en borger i Køge forbruger i forhold til de beskrevne forbrugsprofiler fra Niras' *Forbrugsbaserede klimaaftryk på lokalt niveau*⁸.

C40 identificerer i *Cutting GHG Emissions from Consumption* en række indikatorer, der er relevante at følge for at overvåge udviklingen i de forbrugsbaserede udledninger. Klimaalliancen og CONCITO har desuden peget på en række opmærksomhedspunkter, som bør inddrages. Med afsæt i disse anbefalinger og CONCITOs rapport er det relevant at undersøge følgende forhold, som kan påvirke udledninger fra forbrug i Køge Kommune:

- **Indkomst:** En højere gennemsnitsindkomst end landsgennemsnittet kan indikere, at flere borgere placerer sig i forbrugerarketyper med højt forbrug og dermed højere udledninger.
- **Energiforsyning:** En større andel af CO₂-neutral opvarmning sammenlignet med landsgennemsnittet kan betyde lavere udledninger fra energiforbrug.
- **Boligstørrelse:** Større boliger medfører generelt højere forbrug og CO₂-aftryk – både i forhold til byggeri, energiforbrug og køb af varer. Den gennemsnitlige boligstørrelse kan derfor være en indikator for kommunens udledningsniveau.
- **Tilflytning og nybyggeri:** En stigende befolkning og planlagt nybyggeri medfører typisk højere udledninger – især fra byggesektoren og det generelle forbrug. Det er derfor relevant at vurdere både tilflytning og byudvikling (fortætning vs. udbygning).

⁸ NIRAS: *Forbrugsbaserede klimaaftryk på lokalt niveau*

- **Befolkningstæthed:** Høj befolkningstæthed giver bedre forudsætninger for fossilfri transport, da afstandene til fx indkøb og arbejde er kortere. Det kan føre til lavere transportrelaterede udledninger.
- **Afstand til arbejde:** Lange pendlingsafstande kan øge transportudledninger. Det er derfor væsentligt at se på, hvor langt borgerne har til arbejde i gennemsnit.
- **Transportformer og bilejerskab:** Data om borgernes transportvaner – fx andelen der går, cykler, benytter kollektiv transport, ejer bil, eller kører i fossildrevne biler – er afgørende for at vurdere transportudledningerne i kommunen.
- **Forbrugskategorier:** Specifikke data om forbruget af fx fødevarer, tøj eller byggematerialer kan vise, om kommunens forbrug adskiller sig fra det nationale mønster – og er nyttige til at vurdere effekten af lokale indsatser. Det aktuelle datagrundlag er dog begrænset.
- **Tværgående dagsordener:** Lokale prioriteringer – fx fokus på sundhed, fællesskab eller bæredygtighed – kan påvirke visse forbrugskategorier. Eksempelvis kan et stærkt fokus på sundhed medføre øget opmærksomhed på madforbrug og dermed CO₂ fra fødevarer.

3.3. Hvordan ser borgerne i Køge Kommunes forbrug ud ift. den gennemsnitlige dansker?

Område	Status	Sammenlignet med det nationale gennemsnit
Indkomst	<p>Indkomsten i Køge Kommune ligger meget tæt på landsgennemsnittet – både når det gælder den disponible og den samlede indkomst. Den samlede indkomst i Køge Kommune ligger 0,1 % under landsgennemsnittet, mens den disponible indkomst er 0,5 % lavere. Indkomsten kan dermed betragtes som værende på niveau med landsgennemsnittet.</p> <p>I de to laveste indkomstgrupper er indkomsten henholdsvis 16 % og 7 % højere end landsgennemsnittet, mens indkomsten i den højeste indkomstgruppe er 15 % lavere end gennemsnittet på landsplan.⁹</p>	Samme niveau
Energiforsyning	<p>Fordelingen af opvarmingsformer adskiller sig markant i Køge Kommune sammenlignet med det nationale niveau. På landsplan opvarmes 56 % af boligarealet med fjernvarme, mens andelen i Køge kun er 23 %. Til gengæld opvarmes 45 % af kvadratmeterne i Køge med naturgas, mod blot 16 % på landsplan. ¹⁰</p>	Højere udledninger
Boligstørrelse	<p>Det gennemsnitlige boligareal er 92,6 m² pr. person på landsplan, mens det i Køge Kommune er 86,4 m² pr. person – hvilket er 7 % lavere end det nationale gennemsnit.^{11&12}</p>	Lavere udledninger
Tilflytning og nybyggeri	<p>Fra 2015 til 2025 er det samlede bygningsareal steget med 11 % på landsplan, mens stigningen i Køge Kommune har været 18 %.¹³ Ifølge befolkningsprognosen forventes væksten i Køge at være på niveau med resten af landet frem mod 2030, men herefter ligge 0,5 procentpoint højere i 2030 og 1 procentpoint højere i både 2040 og 2050. Dermed må befolkningstilvæksten forventes at øge behovet for nye boliger. ^{14&15}</p>	Højere udledninger
Befolkningstæthed	<p>Køge har en befolkningstæthed, der ligger 77 % over landsgennemsnittet, hvilket giver bedre forudsætninger for fossilfri transport^{16&17}</p> <p>Samtidig er der gode muligheder for kollektiv transport i kommunen, herunder busser, S-tog, lokaltog, regionaltoget og InterCity-tog.</p>	Lavere udledninger
Afstand til job	<p>Den gennemsnitlige pendlingsafstand i Køge er 14 % højere end landsgennemsnittet.</p> <p>Dog, som nævnt ovenfor, er der gode muligheder for kollektiv</p>	Højere udledninger

⁹ DST: IFOR32: Gennemsnitlig ækvivalret disponibel indkomst efter decil og kommune

¹⁰ DST: BYGB40: Bygninger og deres opvarmede areal efter område, enhed, opvarmingsform, anvendelse og opførelsesår

¹¹ DST: BYGB40: Bygninger og deres opvarmede areal efter område, enhed, opvarmingsform, anvendelse og opførelsesår

¹² DST: FOLK1AM: Befolkningen den 1. i måneden efter område, køn og alder

¹³ DST: BYGB40: Bygninger og deres opvarmede areal efter område, enhed, opvarmingsform, anvendelse og opførelsesår

¹⁴ DST: FRKM125: Befolkningsfremskrivning 2025 efter kommune, alder og køn

¹⁵ DST: FRDK125: Befolkningsfremskrivning 2025 for hele landet efter herkomst, køn og alder

¹⁶ DST: FOLK1AM: Befolkningen den 1. i måneden efter område, køn og alder

¹⁷ DST: ARE207: Areal 1. januar efter område

	transport i kommunen, hvilket kan bidrage til lavere CO ₂ -udledning trods de længere afstande. ¹⁸	
Type af transport	<p>Det gennemsnitlige antal daglige ture er 2,9 pr. person, hvilket er 0,1 lavere end landsgennemsnittet. Til gengæld er den gennemsnitlige rejselængde 46 km pr. person pr. dag, hvilket er 7,4 km, eller ca. 19 %, højere end landsgennemsnittet.</p> <p>Fordelingen af transportmidler i Køge Kommune svarer generelt til landsgennemsnittet for gang/løb, cykel, bus og varebiler. For personbiler ligger borgerne dog på 32 km pr. person pr. dag, hvilket er 3,8 km, eller ca. 13 %, højere end landsgennemsnittet. ^{19&20}</p>	Højere udledning
Bilejerskab	<p>Fordelingen af drivmidler blandt personbiler er nogenlunde ens i hele landet og i Køge, men Køge har 2 procentpoint færre dieselmotorer og 2 procentpoint flere elbiler.</p> <p>Borgerne i Køge ejer 4 % flere biler pr. person sammenlignet med landsgennemsnittet, men andelen af benzin- og dieselmotorer pr. indbygger er kun 1 procentpoint højere og dermed tæt på landsgennemsnittet. ^{21&22}</p> <p>I juni 2025 udgjorde elbiler 63 % af nyregistreringerne på landsplan, mens andelen i Køge Kommune var hele 88 %, hvilket viser, at Køge er foran i udviklingen.²³</p>	Samme niveau
Data om forbrugs-kategorier	<p>Der findes ikke en specifik opgørelse over forbruget blandt borgerne i Køge Kommune, men forbruget er registreret på regionsniveau.</p> <p>Det gennemsnitlige husholdningsforbrug ligger et par procentpoint over regionsgennemsnittet inden for fødevarer, beklædning og det samlede forbrug, men generelt er det nogenlunde på niveau.</p> <p>Det er dog vanskeligt at vurdere, hvordan Køge Kommune placerer sig i forhold til de øvrige kommuner i Region Sjælland.²⁴</p>	Samme niveau

¹⁸ DST: AFSTAA: Gennemsnitlig pendlingsafstand (ultimo november) efter arbejdsstedsområde, socioøkonomisk status og køn

¹⁹ DTU: TU kommunerapport for Køge Kommune 2025

²⁰ DTU: Transportvaner i Danmark

²¹ DST: BIL710: Bestanden af personbiler pr.1. januar efter område, ejerforhold og drivmiddel

²² DST: FOLK1AM: Befolkningen den 1. i måneden efter område, køn og alder

²³ DST: BIL53: Nyregistrerede motorkøretøjer efter område, køretøjstype, brugerforhold og drivmiddel

²⁴ DST: FU17: Forbrug efter forbrugsgruppe, region og prisenhed

3.3.1. Opsummering på borgerne i Køge Kommunes forbrug sammenlignet den gennemsnitlige dansker

Indkomsten i Køge Kommune ligger samlet set på niveau med landsgennemsnittet, hvilket er væsentligt, da indkomst er den mest afgørende faktor for borgernes forbrugsbaserede CO₂-udledninger. Bemærkelsesværdigt er det, at de 10 % højeste indkomster i Køge ligger under landsgennemsnittet for samme gruppe. Det styrker relevansen af at anvende nationale opgørelser – eksempelvis fra Energistyrelsen og CONCITO – som grundlag for vurderinger og indsatser i kommunen.

Transportsektoren har stor betydning for de forbrugsbaserede udledninger. Køge ligger samlet set højere end resten af landet. Kommunen har en lidt højere andel elbiler og men også et højere bilejerskab pr. person. Ifølge Energistyrelsens Energi- og CO₂-regnskab for 2023 er udledningerne fra transport i Køge 2,6 ton pr. indbygger – 0,6 ton eller 30 % højere end det nationale gennemsnit. Antallet af daglige ture er på niveau med landsgennemsnittet, det kan bl.a. skyldes den gennemsnitlige rejselængde som er ca. 19 % længere, hvilket øger udledningerne. Samtidig har kommunen en markant højere befolkningstæthed end landsgennemsnittet samt gode muligheder for kollektiv transport (bus, S-tog, lokaltog og regionalto), hvilket giver et godt grundlag for at reducere udledninger fra persontransport.

Boligsektoren bidrager også væsentligt. Det gennemsnitlige boligareal pr. person i Køge er 7 % lavere end landsgennemsnittet, hvilket alt andet lige reducerer udledningerne. Til gengæld opvarmes en langt større andel af boligarealet med naturgas, hvilket trækker i modsat retning. Det forventes dog at falde over tid i takt med konvertering til fjernvarme og andre løsninger. Nationalt opvarmes 56 % af boligarealet med fjernvarme, mens andelen i Køge kun er 23 %. Til gengæld opvarmes 45 % af boligarealet i Køge med naturgas mod 16 % på landsplan. Fra 2015 til 2025 er det samlede boligareal steget 6 procentpoint mere i Køge end i landet som helhed, men frem mod 2030 forventes væksten at være på niveau med resten af landet.

Fødevarerforbrug og generelt materialeforbrug er også blandt de største kilder til forbrugsbaserede udledninger. Der findes ikke detaljerede data på kommuneniveau, men på regionalt niveau ligger Region Sjælland lidt over landsgennemsnittet i flere forbrugskategorier. Det indikerer, at udledningerne i Køge potentielt også ligger lidt over landsgennemsnittet, dog med en vis usikkerhed.

Kategori	Køge sammenlignet med landsgennemsnit	Betydning
Indkomst	Ligger tæt på landsgennemsnittet	Indkomst har høj indflydelse på forbrug og dermed udledninger herfra (herunder tøj, fødevarer og udenrigstransport)
Bolig	Trækker udledningen ned . Mindre boligareal pr. person men højere befolkningstilvækst.	Bolig udgør ca. 13% af de forbrugsbaserede udledninger
Energiforsyning	Trækker udledningen op . Højere udledning i Køge, høj andel naturgas og mindre udbredelse af fjernvarme.	El og varme udgør 9% af de forbrugsbaserede udledninger

Transport	Trækker udledningerne op . Mere personkørsel øger udledninger fra transport. (herunder længere rejselængde og højere bilejerskab)	Transport udgør ca. 15% af de forbrugsbaserede udledninger (uden udenrigstransport)
-----------	--	---

Samlet vurderes Køge Kommunes udgangspunkt for forbrugsbaserede udledninger at ligge tæt på landsgennemsnittet. Indkomstniveauet flugter med det nationale, og de højeste indkomster er endda lidt lavere, hvilket understøtter brugen af nationale opgørelser som grundlag. Transport og bolig er centrale indsatsområder: Køge har højt bilejerskab, men også høj befolkningstæthed og god kollektiv infrastruktur, der giver potentiale for grøn mobilitet. Boligarealet er lidt lavere end gennemsnittet, men den store andel naturgas trækker op i udledningerne – en effekt, der forventes at mindskes med udfasning af gas. Regionale data peger på, at udledninger fra fødevarer og materialeforbrug kan ligge lidt over landsgennemsnittet, men med visse usikkerheder.

Energistyrelsens Energi- og CO₂-regnskab for 2023 (territorialt opgjort) er udledningerne i Køge 5,9 ton pr. indbygger – 1 ton eller 14 % lavere end landsgennemsnittet. Til sammenligning er Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk omtrent 50 % højere end de territoriale udledninger, altså de udledninger, der fysisk finder sted inden for landets grænser.

4. Reduktion af forbrugsbaserede udledninger

Adfærdsændringer er afgørende for at reducere de forbrugsbaserede udledninger. Det er dog en kompleks og udfordrende opgave, som kræver en række understøttende elementer. Teknologisk udvikling spiller også en central rolle i omstillingen.

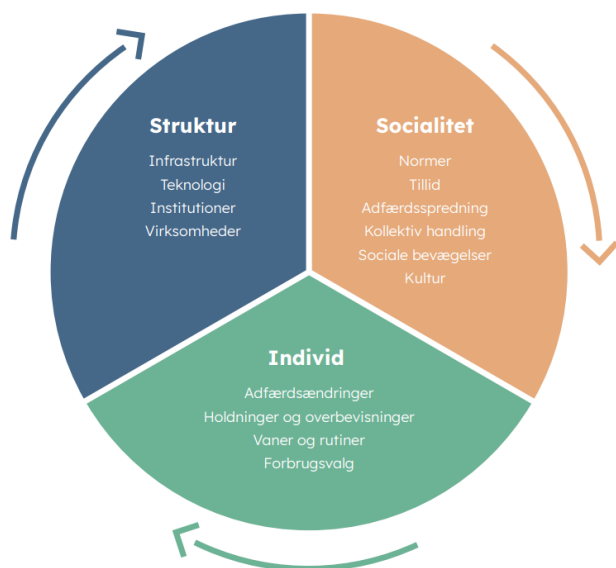
Samfundsudviklingen drives typisk af en kombination af tre faktorer:

- **Strukturelle faktorer:**
Vedrører de fysiske rammer og praksiselementer som infrastruktur, teknologi, virksomheder og institutioner. Det handler om at ændre de ydre betingelser, som understøtter forbrugsmønstre og praksisser.
- **Sociale faktorer:**
Omfatter normer, fællesskaber og bevægelser, der kan påvirke og udbrede nye praksisser. Ændringer i sociale strukturer og kollektive opfattelser kan have stor betydning for, hvordan adfærd udvikler sig.

- **Individuelle faktorer:**

Handler om personlige valg og praksiselementer såsom værdier, holdninger, vaner og erfaringer. Påvirkning af disse kan ændre det konkrete forbrug på individniveau.

Ændringer i samfundet sker sjældent isoleret, men opstår som regel i samspillet mellem strukturelle rammer, sociale dynamikker og individuelle beslutninger.

Figur 6: Tredeling over de vigtigste faktorer, der driver samfundsforandring²⁵. Oversat fra IPCC's 6. Hovedrapport, kapitel 5.

Køge Kommunes handlerum for at påvirke forandringer afhænger af den konkrete kontekst, men kan overordnet opdeles i tre roller:

- **Kommunen som virksomhed:**

Her kan kommunen påvirke udledningerne gennem egne indkøb, krav til byggeri, energiforbrug og udbud. Kommunen har stor direkte indflydelse i denne rolle, men det samlede reduktionspotentiale kan være begrænset i forhold til kommunens egen drift.

- **Kommunen som myndighed:**

I denne rolle kan kommunen påvirke den fysiske planlægning gennem lokalplaner, krav til byggeri, materialer, infrastruktur m.m. Kommunen har her væsentlig indflydelse på at fastsætte rammerne for udvikling – fx ved at begrænse byggeri til én etage og et bestemt antal kvadratmeter. Sådanne krav kan reducere boligmassens størrelse og dermed udledningerne. Dog kan de samtidig betyde, at et projekt ikke bliver gennemført, hvis investorerne ikke finder det rentabelt. Kommunen har altså mulighed for at påvirke beslutningerne betydeligt, men ikke altid at træffe dem endeligt.

²⁵ [CONCITO: Omstilling på vippen En hvidbog om forbrug, adfærd og folkelig deltagelse i grøn omstilling](#)

- **Kommunen som facilitator:**

Her fungerer kommunen som igangsætter af processer, fx via workshops, dialogmøder og partnerskaber. Kommunen påvirker ikke udledningerne direkte i denne rolle, men søger at påvirke borgere, virksomheder og andre aktørers adfærd. Indflydelsen er indirekte og ofte begrænset, men det samlede reduktionspotentiale kan være stort, hvis aktørerne ændrer praksis.

4.1. Eksisterende arbejde med forbrugsbaserede udledninger i Køge Kommune

Køge Kommune arbejder allerede aktivt med at reducere de forbrugsbaserede udledninger som en del af DK2020-klimaplanen. Under indsatsområdet *Klimavenligt forbrug* har kommunen sat fokus på at understøtte en omstilling til mere bæredygtige forbrugsmønstre blandt borgere, virksomheder og kommunen selv. Indsatsen omfatter både oplysning, samarbejder og konkrete initiativer, der kan mindske klimaaftrykket fra især fødevarer, indkøb og ressourceforbrug.

Et centralt element i arbejdet er at fremme plantebaseret kost og reducere madspild. Kommunen deltager i partnerskaber og kampagner, der øger kendskabet til klimavenlige madvaner, og samarbejder med lokale aktører som fødevarerfællesskaber for at styrke udbuddet af bæredygtige fødevarer. Køge Kommune går foran i egne kantiner og offentlige køkkener. I samarbejde med lokale aktører, såsom Køge Økologiske Fødevarerfællesskab, afholder kommunen kurser eller temaaftener om bæredygtig madlavning, der kan inspirere borgerne til mere klimavenlige kostvaner.

Køge Kommune arbejder også for at fremme genbrug og cirkulær økonomi for at reducere ressourceforbruget. Det sker blandt andet gennem tiltag, der gør det nemmere for borgere at reparere frem for at købe nyt, og ved at understøtte lokale fællesskaber og events, der fremmer bytte, genbrug og reparation. Kommunen har desuden fokus på at integrere bæredygtighed i egne indkøb, bl.a. ved at stille krav om miljø- og klimahensyn i udbud.

Sideløbende indgår kommunen i samarbejder med virksomheder og foreninger for at skabe viden, engagement og fælles handling om klimavenligt forbrug. Målet er at påvirke både de strukturelle rammer og de individuelle valg, så det bliver lettere og mere attraktivt at træffe bæredygtige forbrugsbeslutninger i hverdagen. Køge Kommune har udpeget følgende eksisterende indsatsområder og indsatser:

- **Fødevarer**
 - Mindre madspild
 - Ændrede kostvaner
- **Tekstiler**
 - Mindsket forbrug af tekstiler
 - Øget genbrug af tekstiler
 - Mere genanvendelse af tekstilaffald
- **Elektronik**
 - Cirkulær vision for elektronikprodukter
 - Styrket indsats for indsamling og genanvendelse af udtjente elektronikprodukter
- **Byggeri**
 - Udnytte eksisterende bygninger
 - Efterspørge CO₂-regnskaber af kommunale byggerier og renoveringer
 - Opbygge praksis for cirkulære byggeudbud af kommunale bygninger
 - Strategi for øget genanvendelse fra nedrivninger
 - Dialog med udviklere om cirkulært byggeri i Køge Kommune

4.2. Udvalgte fokusområder i Køge Kommune

De udvalgte fokusområder i Køge Kommune er som følger, hvor der er fokus på fødevarer, transport, bolig og forbrug:

4.2.1. Fokusområde: Plantebaseret mad som standard i offentlige kantiner og køkkener i Køge Kommune

Formål:

For at reducere de forbrugsbaserede udledninger fra madforbrug kan Køge Kommune arbejde målrettet for at fremme plantebaserede måltider i egne institutioner og offentlige tilbud. Dette kan ske ved at indføre plantebaseret mad som udgangspunkt – eventuelt med mulighed for at vælge animalske produkter som tilvalg. Alternativt have vegetariske/veganske maddage. Danskernes forbrug af oksekød står for over halvdelen af fødevarerforbrugets CO₂-udledning²⁶. Blot ved at erstatte okse- og andet drøvtyggerkød med f.eks. gris eller kylling kan udledningen reduceres markant – og et endnu større reduktionspotentiale, hvis kødet erstattes med plantebaserede alternativer.

Kommunen agerer som virksomhed, fordi indsatsen retter sig mod egen drift og direkte kontrol frem for regulering af andre gennem myndighedsudøvelse, og har derfor stor indflydelse.

Baggrund:

De officielle kostråd og klimavidenskaben peger på behovet for markant lavere forbrug af animalske produkter. En omlægning til plantebaseret kost har derfor både sundhedsmæssige og klimamæssige gevinster. Derudover kan arbejdspladser og offentlige institutioner fungere som rollemodeller og bidrage til at ændre normer og vaner blandt borgere og ansatte.²⁷

Kommunens rolle og indsatsområder:

- **Servere plantebaseret mad som standard** i kommunale kantiner og køkkener – fx på rådhuset, i skoler, daginstitutioner og plejehjem – med mulighed for at tilvælge kød efter behov, eller indføre vegetariske/veganske maddage.
- **Indgå samarbejder** med lokale virksomheder, kulturinstitutioner, uddannelser og restauranter om at fremme plantebaserede tilbud i nærområdet.
- **Kompetenceudvikling** af køkkenpersonale og fokus på smag, oplevelse og ernæring i de plantebaserede retter.
- **Inspirere via cases** – f.eks. New Yorks hospitaler, hvor plantebaseret mad som standard har reduceret CO₂-udledningen med 36 %, økonomiske besparelser, forbedret sundheden og skabt høj tilfredshed blandt patienter²⁸.

²⁶ [CONCITO: Danmarks Globale Forbrugsudledninger.](#)

²⁷ [Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: De Officielle Kostråd](#)

²⁸ [NYC Health + Hospitals Celebrates 1.2 Million Plant-Based Meals Served](#)

Effekt:

En systematisk indsats for at øge andelen af plantebaseret mad kan reducere udledninger fra fødevarerforbrug væsentligt, både direkte gennem kommunens egne måltider og indirekte via inspiration til borgerne. Effekten vil afhænge af både det nuværende klimaaftryk fra de offentlige kantiner og ambitionsniveauet for en omstilling. Der er en række organisationer som arbejder på at formidle mere bæredygtige fødevarer bl.a. planetariskkogeboek.dk/ og CONCITOs store klimadatabase, hvor kantiner kan finde inspiration og beregne klimaaftrykket af fødevarer. Under programmet Climate-Friendly School Food er der desuden udviklet et inspirationskatalog målrettet skolekantiner²⁹. Derudover har Københavns Kommune udviklet et inspirationskatalog over klimavenlige og sunde måltider. Her er retterne opdelt efter målgrupper (børn, unge, voksne og ældre), og der er mulighed for bl.a. at filtrere efter sæson³⁰

4.2.2. Fokusområde: Viderebygning på grønnere madvaner i Køge Kommune

Formål:

At understøtte en bred og varig omlægning af borgernes madvaner i en mere klimavenlig og bæredygtig retning. Køge Kommune kan gennem læring, inspiration og lokale initiativer bidrage til øget kendskab til plantebaseret kost og mindre madspild – både hos børn, unge og voksne. Derudover er formålet også at samarbejde med lokale aktører, såsom Køge Økologiske Fødevarerfællesskab, og dermed bidrage til at videreudvikle det gode arbejde, der allerede er i gang.

Her agerer Køge Kommune som facilitator, og har dermed lav direkte indflydelse, men til gengæld har reduktionspotentiale stort.

Baggrund:

Fødevarerforbruget står for en betydelig del af de forbrugsbaserede udledninger – særligt kød fra drøvtyggere som oksekød. En omlægning til mere plantebaseret kost kombineret med reduktion af madspild har stort klimamæssigt potentiale og kan samtidig fremme sundhed. Mange borgere ønsker at spise mere grønt, men mangler viden, inspiration og kompetencer til at omsætte det i praksis.

Kommunens rolle og indsatsområder:

- **Styrke undervisningen i hjemkundskab/fødevarerkompetencer** i skoler og ungdomsuddannelser med fokus på plantebaseret madlavning og reduktion af madspild.
- **Skabe og støtte lokale madfællesskaber**, fx fællesspisninger, workshops og events med fokus på klimavenlig mad.
- **Udbrede opskrifter, guides og take-away-løsninger** med plantebaserede retter, som er lette at afprøve hjemme.
- **Samarbejde med foreninger, biblioteker og kulturinstitutioner** om at dele viden og skabe engagement omkring grønne madvaner.

²⁹ Inspirationskataloget kan findes her: PLANT-BASED RECIPES FOR SCHOOLS <https://foe.org/wp-content/uploads/2025/04/Recipe-guide.pdf>

³⁰ <https://madopskrifter.kk.dk/>

- **Fremme inspiration og vidensdeling** på kommunens digitale platforme og i samarbejde med lokale aktører.

Effekt:

Ved at viderebygge på grønne madvaner gennem oplysning, fællesskaber og praktiske redskaber kan kommunen understøtte en bred adfærdsændring blandt borgerne. Det kan føre til væsentlige reduktioner i de forbrugsbaserede udledninger fra fødevarer – og samtidig skabe sundere, mere bæredygtige hverdagsvalg.

4.2.3. Fokusområde: Kvadratmeterloft i nybyggeri i Køge Kommune

Formål:

Formålet er at reducere de forbrugsbaserede udledninger fra byggeri og boligforbrug i Køge Kommune. Dette kan ske ved at fremme mindre og mere ressourceeffektive boliger gennem eksempelvis en grænse for boligstørrelse i nybyggeri samt ved at prioritere udnyttelsen af eksisterende bygninger frem for nedrivning og nybyggeri. Tiltagene skal samlet bidrage til lavere klimaaftryk, energibesparelser og en mere bæredygtig byudvikling.

Baggrund:

Danskerne bor i gennemsnit større end næsten alle andre europæere, og boligstørrelsen er steget markant de seneste årtier^{31&32}. Større boliger medfører højere forbrug af byggematerialer, energi og areal, hvilket øger klimaaftrykket. Mindre boliger er både mere energieffektive og har lavere ressourceforbrug. Samtidig åbner de mulighed for tættere byudvikling og socialt bæredygtige løsninger, såsom bofællesskaber.

I dag er det gennemsnitlige boligareal pr. person i Danmark ca. 52-53 m², mens det i parcelhuse ligger på knap 60 m² pr. person. I Køge forventes en befolkningstilvækst på ca. 2.500 personer frem mod 2030, hvilket svarer til et behov for yderligere 132.500 m² boligareal. Hvis kommunen indfører en grænse for størrelsen af nybyggeri, som medfører 10 % mindre areal pr. tilflyttet person, vil der kunne spares omkring 13.250 m² nybyggeri.

Nybyggeri har en klimateffekt på ca. 9,5 kg CO₂/m² år, de 13.250 vil altså reducere Køges samlede forbrugsbaserede udledninger med knap 126 ton CO₂/år. Ligesom at færre kvadratmeter kræver mindre opvarmning hvorfor der også vil være en energibesparende effekt ved tiltaget.

Udover at begrænse mængden af nybyggeri bør der også fokuseres på at udnytte det eksisterende byggeri bedre. Klimapåvirkningen ved renovering er i de fleste tilfælde lavere end ved nedrivning og nybyggeri. Ifølge en analyse udarbejdet af Rambøll udleder renovering i gennemsnit ca. 7,1 kg CO₂-ækv./m²/år, mens nybyggeri udleder omkring 9,5 kg CO₂-ækv./m²/år - svarende til ca. 25 % lavere udledning ved renovering.³³

Udledningerne bliver desuden yderligere forhøjede, hvis nybyggeriet placeres på jomfruelig jord, da der her også skal etableres ny infrastruktur som veje, kloakering, el- og fjernvarmenet. Disse anlæg medfører betydelige ekstra materialeforbrug og CO₂-udledninger i anlægsfasen. Det er derfor vigtigt at kommunen anvender sin rolle til at eksisterende bygninger og infrastruktur anvendes.

Kommunens rolle og indsatsområder

- Planlægning og regulering
 - Indarbejde en grænse for boligstørrelse i lokalplaner og nye boligområder for at fremme mindre og mere ressourceeffektive boliger.

³¹ [Letizia Appolloni & Daniela D'Alessandro: Housing Spaces in Nine European Countries: A Comparison of Dimensional Requirements](#)

³² [Eurostat: Housing in Europe – 2023 edition](#)

³³ [Analyse af CO₂-udledning og totaløkonomi i renovering og nybyg](#)

- Stille krav om arealeffektivitet og bæredygtige byggematerialer i nybyggeri gennem planlægning og udbud.
- Sikre, at nye byområder understøtter tættere og mere kompakt byudvikling, så arealforbruget minimeres.
- Udnyttelse af eksisterende byggeri
 - Fremme renovering frem for nybyggeri som det klimamæssigt mest fordelagtige valg.
 - Arbejde for bedre udnyttelse af eksisterende bygningsressourcer, fx gennem byfortætning og omdannelse af eksisterende bygninger.
 - Understøtte genbrug af byggematerialer og cirkulære løsninger i både offentlige og private projekter.
- Kommunen som virksomhed
 - Gå forrest som rollemodel ved at gennemgå kommunens egne bygninger for at vurdere, om de anvendes effektivt.
 - Identificere bygninger med potentiale for renovering, ændret anvendelse eller afhænding, så bygningsmassen udnyttes bedst muligt.

Effekt:

Nybyggeri har en klimaeffekt på ca. 9,5 kg CO₂/m² år, de 13.250 vil altså reducere Køges samlede forbrugsbaserede udledninger med knap 126 ton CO₂/år. Ligesom at færre kvadratmeter kræver mindre opvarmning hvorfor der også vil være en energibesparende effekt ved tiltaget. Kommunen kan samtidig være med til at ændre bolignormer og inspirere til en bæredygtig boligkultur, der også er økonomisk tilgængelig og socialt inkluderende.

4.2.4. Fokusområde: Fremme bæredygtige pendlervaner i Køge Kommune

Formål:

For at reducere CO₂-udledninger fra transport kan Køge Kommune fremme grønne pendlervaner – særligt ved at gøre det lettere og mere attraktivt at vælge cyklen, offentlig transport eller samkørsel frem for bilen.

Kommunens rolle i dette fokusområde er primært som facilitator, da indsatsen bygger på samarbejder, kampagner og partnerskaber for at fremme grøn pendling. Samtidig indgår kommunen også som myndighed gennem etablering af trafikale løsninger og som virksomhed ved at skabe cykelvenlige forhold for egne arbejdspladser.

Baggrund:

Transport med bil udgør en væsentlig del af danskeres klimaaftryk – både fra brændstofforbrug og fra produktion af biler. Især pendling til arbejde og uddannelse udgør en stor del af hverdagskørslen. Kommunen kan som myndighed, arbejdsgiver og samarbejdspartner understøtte grønne valg gennem fysiske løsninger, adfærdsindsatser og partnerskaber.

Et nyt norsk studie³⁴ viser, at elbilejere i højere grad vælger bilen frem for eksempelvis offentlig transport – sammenlignet med ejere af fossilbiler. Undersøgelsen peger også på, at elbilejere i gennemsnit kører mellem 3,3 og 4,4 kilometer mere om dagen end dem, der kører i benzin- eller dieslbiler. Dette skyldes blandt andet, at el er billigere end benzin og diesel. Overgangen fra fossile biler til elbiler er positiv for klimaet, men hvis målet er at opnå CO₂-neutralitet, er det vigtigt at se bredere på pendlervanerne, og ikke kun på valg af teknologi.

Kommunens rolle og indsatsområder:

- **Etablere cykelvenlige arbejdspladser** med fx sikre parkeringspladser, badefaciliteter og/eller cykelservice.
- **Samarbejde med større arbejdspladser og uddannelsessteder om kampagner**, incitament og vidensdeling om grøn pendling.
- **Udvikle mobilitetspartnerskaber**, hvor virksomheder forpligter sig til at fremme cykling og kollektiv transport blandt ansatte.
- **Forbinde indsatsen med trafikale løsninger i lokalområdet**, fx etablering af sikre skoleveje, cykelgader og P&R-løsninger.
- **Indarbejde 15-minutters bydele i planlægning og byudvikling** ved at sikre kort afstand til hverdagsfunktioner, fremme blandede funktioner, prioritere grøn infrastruktur og aktiv mobilitet samt skabe bilfrie og trygge områder omkring institutioner.

Effekt:

Grønne pendlervaner kan reducere transportens klimaaftryk betydeligt og samtidig forbedre sundhed, byliv og trafikikkerhed. Kommunen kan skabe varige forandringer i transportadfærd og bane vej for langsigtet mobilitetskultur med lavere afhængighed af bilen.

³⁴ [The effect of battery-electric vehicle ownership on transport demand and substitution between modes](#)

4.2.5. Fokusområde: Fremme af lokale reparationsmuligheder i kommunen

Formål:

Kommunen kan reducere klimabelastningen og fremme cirkulær økonomi ved at gøre det lettere og mere attraktivt for borgere at reparere frem for at købe nyt især indenfor tekstil og elektronik. Ved at synliggøre og understøtte lokale reparationstjenester kan kommunen bidrage til at forlænge produkters levetid og ændre forbrugsvaner. Køge Kommune bidrager allerede med arbejdet gennem Repair Café Køge, også kaldet RepaCafé.

Baggrund:

Hvis vi skal holde os inden for de planetære grænser, skal vi i højere grad reparere og levetidsforlænge det, vi allerede ejer. I dag er det dog ofte billigere og nemmere at købe nyt, og mange borgere kender ikke til de lokale reparationsmuligheder. Samtidig er det ikke altid muligt at få produkter repareret lokalt, hvilket skaber en barriere for bæredygtigt forbrug.

Kommunens rolle og indsatsområder:

- **Samarbejde med lokale reparationserhverv** som skomagere, skræddere, cykelmekanikere og renserier om kampagner og events.
- **Synliggøre eksisterende reparationstjenester via kommunikationskanaler** som nyhedsbreve, lokalaviser og sociale medier.
- **Aktivt bruge og henvise til lokale reparationstjenester** i kommunens egne institutioner og blandt medarbejdere.
- **Understøtte eksisterende og etablering af repair caféer** og borgerdrevne initiativer gennem rådgivning, lokaler og netværk.
- **Inspirere borgerne gennem cases og fortællinger**, der viser, at reparation er en almindelig og attraktiv løsning.

Effekt:

Ved at fremme reparation frem for nykøb kan kommunen bidrage til at reducere CO₂-udledninger, mindske ressourceforbrug og styrke lokal erhvervsudvikling. Indsatsen understøtter en kulturændring mod mere bæredygtige forbrugsvaner og skaber nye fællesskaber omkring reparation og genbrug.

4.2.6. Fokusområde: Reduceret tekstilforbrug og øget genbrug i Køge Kommunes egen drift

Formål:

For at reducere de forbrugsbaserede udledninger fra tekstilforbrug kan Køge Kommune som virksomhed arbejde målrettet for at forlænge levetiden på arbejds- og institutionstøj samt fremme bæredygtige og cirkulære løsninger i egne indkøb. Tekstilproduktion er en af de mest ressourcekrævende sektorer globalt og står for betydelige udledninger af CO₂, vandforbrug og forurening. Ved at vælge miljømærkede produkter, øge genbrug og sikre reparation frem for nyindkøb kan kommunen reducere sit klimaaftryk markant.

Baggrund:

Kommunen anvender store mængder tekstiler i den daglige drift – fx arbejdstøj til personale i ældreplejen, rengøring og teknik, samt sengetøj, håndklæder og gardiner på institutioner. Størstedelen af klimaaftrykket fra tekstiler stammer fra selve produktionen, og en forlængelse af tøjets levetid er derfor blandt de mest effektive tiltag til at reducere udledninger.

Da en væsentlig del af tekstilforbruget i Køge er tilknyttet Universitetshospitalet, vil en indsats kræve samarbejde med Region Sjælland om fælles løsninger for indkøb, vask, reparation og genanvendelse.

Kommunens rolle og indsatsområder:

- **Bæredygtige indkøb:** Indføre krav i kommunale udbud og indkøb om, at arbejdstøj, sengetøj og andre tekstiler skal være miljøcertificerede (fx GOTS, EU Ecolabel eller Swanemærket) og produceret under ansvarlige arbejdsforhold.
- **Forlænget levetid:** Etablere procedurer for reparation, genanvendelse og genbrug af arbejdstøj frem for udskiftning. Fx samarbejde med lokale reparations- eller vaskeripartnere.
- **Cirkulære løsninger:** Undersøge muligheder for take-back-ordninger, leasingmodeller eller fælles vaskelogistik, der reducerer spild og sikrer, at tekstiler bliver genanvendt, når de kasseres.
- **Intern adfærd og bevidsthed:** Øge viden blandt medarbejdere om ressourceforbrug og korrekt håndtering af tekstiler for at forlænge levetiden.
- **Partnerskab med Region Sjælland:** Samarbejde om fælles retningslinjer for tekstilforbrug og genbrugsløsninger på tværs af kommunale og regionale institutioner.

Effekt:

En målrettet indsats for bæredygtigt tekstilforbrug i kommunens egen drift kan reducere CO₂-udledninger fra nyproduktion betydeligt og samtidig minimere ressourceforbrug. Ved at stille grønne krav til indkøb og skabe cirkulære arbejdsgange kan kommunen fungere som rollemodel for offentlige institutioner og lokale virksomheder. Indsatsen understøtter desuden beskæftigelse og grøn innovation i lokale service- og vaskerierhverv.